

Usnesení Nejvyššího soudu SSR ze dne 14.11.1979, sp. zn. 2 To 49/79, ECLI:CZ:NS:1979:2.TO.49.1979.1

Číslo: 57/1980

Právní věta: Okolnost, že trestný čin znásilnění podle § 241 odst. 1 Tr. zák. byl spáchaný na žene mladší než pětadvacet let odůvodňující použití vyšší trestní sazby (§ 241 odst. 2 písm. b/ Tr. zák.) je inou skutečností v zmysle § 6 písm. b) Tr. zák. Preto v prípade znásilnění, resp. pokusu znásilnění ženy mladší než pětadvacet let netreba, by pachatel poznal věk poškozené, stačí, že so zreteľom na okolnosti a na svoje osobné pomery ho poznať mal a mohol.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 14.11.1979

Spisová značka: 2 To 49/79

Číslo rozhodnutí: 57

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, Zavinění, Znásilnění

Předpisy: 140/1961 Sb. § 6

§ 241 odst. 1

§ 241 odst. 2 písm. b 141/1961 Sb. § 258 odst. 1 písm. a

§ 258 odst. 1 písm. b

§ 258 odst. 1 písm. c

§ 258 odst. 1 písm. d

§ 8 odst. 1

§ 88

§ 9 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 57/1980 sb. rozh.

Okolnost, že trestný čin znásilnění podle § 241 odst. 1 Tr. zák. byl spáchaný na žene mladší než pětadvacet let odůvodňující použití vyšší trestní sazby (§ 241 odst. 2 písm. b/ Tr. zák.) je inou skutečností v zmysle § 6 písm. b) Tr. zák.

Preto v prípade znásilnění, resp. pokusu znásilnění ženy mladší než pětadvacet let netreba, by pachatel poznal věk poškozené, stačí, že so zreteľom na okolnosti a na svoje osobné pomery ho poznať mal a mohol.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SSR z 14. 11. 1979 sp. zn. [2 To 49/79.](#))

Najvyšší súd SSR zrušil na základe odvolania obvineného a krajského prokurátora rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2 T 16/79 z 10. septembra 1979 a prikázal Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby vec znovu prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Krajský súd v Banskej Bystrici uznal obžalovaného J. J. za vinného z pokusu trestného činu znásilnenia podľa § 8 odst. 1 Tr. zák., § 241 odst. 1 Tr. zák. (na rozdiel od obžaloby krajského prokurátora, ktorý právne hodnotil konanie obžalovaného aj podľa odst. 2 písm. b/ cit. ustanovenia Tr. zák.) a odsúdil ho za to na základe § 241 odst. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere troch rokov v prevej nápravno-výchovnej skupine.

Výrok o vine obžalovaného založil krajský súd na zistení, že obžalovaný J. J. v presne nezistený deň v mesiaci februári 1979 pozval maloletú J. Ž., nar. 31. 7. 1964, do bytu svojich rodičov v M., kde sa s ňou zamkol, začal ju ohmatávať po prsiach, bozkávať, neskoršie ju zvalil na gauč a na zem, pričom jaj roztrhol pančuškové nohavičky, stiahol spodné nohavičky, sám sa vyzliekol a snažil sa na nej vykonať súlož, ku ktorej nedošlo len preto, lebo menovaná sa bránila, kričala o pomoc, čím privolala susedov, ktorí mu zabránili v ďalšom konaní.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podali v zákonnej lehote odvolanie obžalovaný J. J. a krajský prokurátor.

Obžalovaný vytýkal krajskému súdu, že z vykonaných dôkazov nevyvodil správne závery. Tvrdil, že celá záležitosť bola vykonštruovaná zo strany poškodenej, ale hlavne zo strany kamarátky poškodenej, svedkyne J. Š., ktorá sa mu pomstí za to, že ju vyhodil z bytu. Navrhol, aby Najvyšší súd SSR zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie rozhodnutie.

Krajský prokurátor v odôvodnení odvolania vyslovil názor, že súd prvého stupňa urobil chybu, keď neuznal obžalovaného za vinného aj podľa § 241 odst. 2 písm. b) Tr. zák. a keď mu v dôsledku toho neuložil prísnejší trest. Uviedlo, že netreba, aby páchatel' poznal vek poškodenej a pre zodpovednosť za ťažší následok stačí, že so zreteľom na okolnosti a svoje osobné pomery ho poznať mal a mohol. Navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok, uznal obžalovaného za vinného z pokusu trestného činu znásilnenia podľa § 8 odst. 1, § 241 odst. 1, 2 písm. b) Tr. zák., uložil mu trest odňatia slobody v dolnej polovici zákonnej sadzby uvedenej v § 241 odst. 2 Tr. zák. a zaradil ho do tretej nápravno-výchovnej skupiny.

Najvyšší súd SSR preskúmal z podnetu podaných odvolaní v rozsahu stanovenom v § 254 odst. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku i správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozsudku, prihliadajúc pritom i an chyby ktoré odvolania nevytýkali a zistil, že v konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci (§ 258 odst. 1 písm. b/ Tr. por.), a usúdil, že v záujme objasnenia veci treba niektoré dôkazy opakovať a vykonať ďalšie dôkazy, ktorých vykonanie pred odvolacím súdom by znamenalo nahrádzať činnosť súdu prvého stupňa (§ 258 odst. 1 písm. c/ Tr. por.). Napadnutým rozsudkom bolo porušené aj ustanovení Trestného zákona (§ 258 odst. 1 písm. d/ Tr. por.). Preto rozhodol ta, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Ďalej Najvyšší súd SSR podrobne rozviedol, ktoré procesné úkony a dôkazy treba vykonať.

K dôvodom odvolania krajského prokurátora Najvyšší súd SSR uviedol:

V súvislosti s právnym posúdením skutku obžalovaného ako pokusu trestného činu znásilnenia len

podľa § 8 odst. 1, § 241 odst. 1 Tr. zák. súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že nadobudol pochybnosti o tom, či obžalovaný J. J. s určitostou vedel, že poškodená nemá ešte 15 rokov; tieto pochybnosti vyložil v prospech obžalovaného.

Úvahy súdu prvého stupňa sú chybné. za predpokladu, že obžalovaný sa dopustil pokusu trestného činu znásilnenia, námietky krajského prokurátora majú svoje opodstatnenie za predpokladu, že spáchanie činu na poškodenej mladšej ako 15 rokov podstatne zvyšuje stupeň jeho nebezpečnosti pre spoločnosť (§ 88 Tr. zák.). Nemožno s nimi súhlasiť len potiaľ, pokiaľ v uvedenej okolnosti podmieňujúcej použitie vyššej trestnej sadzby odvolateľ videl „ťažší následok“ v zmysle § 6 písm. a) Tr. zák. a nie „inú skutočnosť“ v zmysle § 6 písm. b) Tr. zák. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že kým „ťažší následok“ je druhom následku spočívajúcom v ohrození alebo porušení, ktoré vyvolal trestný čin, „iná skutočnosť“ je okolnosť, ktorá charakterizuje chránený záujem, objektívnu stránku, páchatela alebo subjektívnu stránku. So zreteľom na uvedené je vek poškodenej znakom charakterizujúcim chránený záujem, a ide teda o „inú skutočnosť“ v zmysle § 6 písm. b) Tr. zák.

Podľa § 6 písm. b) Tr. zák. sa na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby prihliadne, ak ide o inú skutočnosť, aj vtedy, keď ko nej páchatel nevedel, hoci o naj vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol (vyjmúc prípady, v ktorých Trestný zákon vyžaduje, aby o nej páchatel vedel.)

Preto v prípade pokusu znásilnenia ženy mladšej ako 15 rokov netreba, by páchatel poznal vek poškodenej. Stačí, že so zreteľom na okolnosti a svoje osobné pomery ho poznať mal a mohol.